

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "การเข้าถึงโอกาสการทำงานในตลาดแรงงานของคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายในจังหวัดสมุทรปราการ" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเข้าถึงโอกาสในการทำงานของคนพิการ ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงโอกาสการทำงาน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเข้าถึงโอกาสการทำงาน การวิจัยเป็นแบบสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นคนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายที่ทำงานกับสถานประกอบการในจังหวัดสมุทรปราการ 196 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS ใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไคสแควร์ ในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 31-40 ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา พิการภายหลัง ด้านการเลือกอาชีพคนพิการมีการวิเคราะห์ทางด้านอาชีพโดยมีค่าคะแนนในระดับสูง และการวิเคราะห์ตนเองมีค่าคะแนนในระดับต่ำ ส่วนในด้านการเข้าถึงโอกาสในการทำงานของคนพิการ ซึ่งศึกษาใน 3 ด้าน คือ การรู้ถึงวิถีทางในการสมัครงาน การเข้าไปใช้สิทธิในการสมัครงาน และการได้รับสิทธิให้เข้าทำงานพบว่า ความรู้ถึงวิถีทางในการสมัครงานมีค่าคะแนนอยู่ในระดับต่ำ การเข้าไปใช้สิทธิ เกี่ยวกับการขอรับคำปรึกษาและการสมัครงาน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การได้รับการตอบรับให้เข้าทำงานที่ผ่านมามีค่าเฉลี่ยในระดับต่ำ เหตุผลลำดับแรกที่ทำให้ได้เข้าไปทำงานในปัจจุบัน คือ การมีทักษะฝีมือตรงกับความต้องการของนายจ้าง รองลงมานายจ้างให้โอกาส ส่วนความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเข้าถึงโอกาสการทำงาน ซึ่งศึกษา 3 ด้าน คือ ด้านครอบครัว สถาบันสังคม และสภาวะแวดล้อม ผลพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยสูงที่สุดพบในปัจจัยด้านครอบครัวมีค่าเฉลี่ยในระดับสูง รองลงมามีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางทั้งด้านสถาบันสังคมและด้านสภาวะแวดล้อมตามลำดับ ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่า การเข้ารับการศึกษา และการวิเคราะห์ด้านอาชีพที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการขอรับคำปรึกษา และพบอีกว่า สาเหตุของความพิการ ความคิดเห็นต่อปัจจัยด้านสถาบันสังคม ด้านสภาวะแวดล้อมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยรวมที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการสมัครงาน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา หน่วยงานด้านบริการจัดหางาน ควรส่งเสริมการให้บริการอย่างครบวงจร ประสาน เชื่อมโยง และติดตามอย่างมีระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิผลด้านคนพิการมีงานทำ อีกทั้งประชาสัมพันธ์ข่าวสารด้านอาชีพให้ถึงกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้คนพิการควรเข้าเป็นสมาชิกสมาคมคนพิการหรือในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลคนพิการ เพื่อได้รับข่าวสารที่ทันต่อปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการมีงานทำของคนพิการ

Abstract

The Thesis entitled "Access to Work Opportunity in Labor Markets of Persons with Physical Disabilities in Samutprakarn Province" aims to study access to work opportunity of persons with disabilities, opinions on relevant factors to work opportunity and factors related to work opportunity. As the survey research, the samples were 196 persons with physical disabilities employed in Samutprakarn province. Collected by questionnaires, the data was analyzed by SPSS; statistics were percentage, mean, standard deviation and Chi-square at the statistical significant level of 0.05. The results were summarized as follows:

Most samples were male, aged 31- 40 years, had elementary education and disabled after birth. The score of occupational analysis was at the high level; the score of self analysis was at the low level. Three accesses to work opportunity were studied i.e. knowledge on job application, exercising right on job application and employment right. It was found that knowledge on job application was at the low level; consultancy and job application was at the moderate level; employment was at the low level. The first reason of employment was skills responding to employers needs, followed by opportunity provided by employers. The overall opinion on three related factors i.e. family, institution/ society and environment was at the moderate level. The opinion on the family factor was at the high level; followed by the institutional/ social and environmental factors at the moderate level. From a test on relationships between variables, it was found that different occupational training and occupational analysis had a relationship with consultancy; different disability causes, opinions on institutional/ social and environmental factors, and overall factors had a relationship with job application.

The recommendations are that recruitment services should provide a full range of services, including coordination, connection and monitoring systematically to ensure that persons with disabilities will be employed. Information on occupation should be disseminated to target groups. Persons with disabilities should be members of disabled clubs or organizations to receive up-date information, especially employment.